

Rapport



# Årsrapport for NICS 2018

Godkjent etter behandling 07.02.2018 i styret i Bits

## *Innhold*

<b>1</b>	<b>OPPSUMMERING</b> .....	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>OM NICS</b> .....	<b>3</b>
2.1	KONSESJON, VEDTEKTER OG STYRINGSSTRUKTUR.....	3
2.2	RESSURSER FOR OPERATØRVIRKSOMHETEN.....	5
2.3	NICS REGLENE OG NIVÅ 2 REGLENE.....	6
2.4	AVREGNING OG OPPGJØR PÅ TO NIVÅER.....	7
2.5	PRINSIPPET OM KREDITERING ETTER OPPGJØR.....	8
2.6	INFORMASJON TIL BANKENE GJENNOM NICS ONLINE.....	9
2.7	ENDRINGER I FASTE DATA VIA NICS ONLINE.....	9
2.8	SELVSERTIFISERING OG EGENMELDING AV DELTAKERNE.....	9
2.9	UTKONTRAKTERING AV DRIFTEN TIL NETS NORGE INFRASTRUKTUR AS.....	10
<b>3</b>	<b>ENDRINGER I SYSTEMET</b> .....	<b>11</b>
3.1	ETABLERING AV NYTT DRIFTSSTED OG NYTT DRIFTSOPPSETT FOR NICS.....	11
3.2	JUSTERINGER I DRIFTSMØNSTERET.....	11
3.3	PLANLAGT FORBEDRING AV SIKKERHET I UTVEKSLINGEN.....	12
3.4	ENDRINGER I AVTALEVERK, NYE KONTRAKTER OG AVTALER MED DELTAKERE.....	12
3.5	ORGANISATORISKE ENDRINGER.....	13
3.6	ENDRINGER I BEHANDLINGSRUTINER.....	13
3.7	DELTAKERENDRINGER I 2018.....	13
3.8	ENDRINGER HOS TJENESTELEVERANDØR.....	13
<b>4</b>	<b>DRIFTSSITUASJONEN</b> .....	<b>13</b>
4.1	OMSETNINGEN I SYSTEMET OG OVERSIKT OVER DE STØRSTE DELTAKERNE.....	13
4.2	BITS' KRAV TIL DRIFTSSTABILITET OG FAKTISK MÅLOPPNÅELSE.....	15
4.3	AVVIK I NICS I 2018.....	15
<b>5</b>	<b>TESTER AV DRIFTS- OG KRISELØSNINGER</b> .....	<b>17</b>
<b>6</b>	<b>RISIKOANALYSE</b> .....	<b>18</b>
<b>7</b>	<b>SYSTEMETS KAPASITET OG EFFEKTIVITET</b> .....	<b>18</b>
7.1	SYSTEMETS KAPASITET OG EFFEKTIVITET.....	18
7.2	KOSTNADER OG RESSURSMEDGANG.....	18
7.3	SYSTEMETS HURTIGHET.....	19
7.4	KOMPETANSE OG RESSURSER I BITS FOR IVARETAGELSE AV OPERATØRROLLEN.....	20
7.5	OPPLÆRINGSTILTAK RETTET MOT SYSTEMETS DELTAGERE OG OPERATØRER.....	21
<b>8</b>	<b>ANDRE FORHOLD</b> .....	<b>22</b>
<b>9</b>	<b>VEDLEGG</b> .....	<b>23</b>

# 1 Oppsummering

Nedenfor har vi oppsummert noen sentrale forhold i årsrapporten for 2018.

- Driften av NICS har etter Bits' vurdering vært preget av god operasjonell stabilitet. I likhet med 2017 er antall avvik og feilpoeng nede på et relativt lavt nivå. Avviket i NICS 24.04.2018 var likevel alvorlig og håndteringen av dette avviket førte til at avregningene stanset opp i flere timer. Dette forsinket betalingsformidlingen gjennom den aktuelle dagen, men førte ikke til at oppgjør for betalinger ble utsatt til neste dag.
- Det har i rapporteringsperioden ikke vært tilfeller der Norges Bank har avvist oppgjøret for NICS Netto på grunn av manglende dekning. Det har til sammen vært 4 overskridelser av CAP for nivå 2 banker, alle i Morgenavregningen. Én nivå 2 bank overskred CAP 2 ganger.
- Det ble i 2018 gjennomført to større tekniske systemendringer i NICS. I juni 2018 ble NICS etablert i nytt teknisk oppsett med et nytt andre driftssted. I november 2018 ble SWIFT-applikasjonene etablert i det nye driftsoppsettet. Disse endringer representerer de to første fasene, av tre, i overgang til helt nytt driftsoppsett for NICS.
- Det ble 29.11.2018 foretatt justering i driftsmønster for NICS som innebar at SWIFT-transaksjoner merket «Haste» eller på beløp over 25 millioner kroner blir sendt fortløpende til Norges Bank for oppgjør fra kl 05.35. Før denne dato startet slik oversendelse til oppgjør kl 06.15.

## 2 Om NICS

NICS er banknæringens felles avregningssystem for norske kroner og benyttes av alle banker som deltar i den felles infrastruktur for betalingsformidling. Banker skal benytte NICS for utveksling av transaksjoner som inngår i banknæringens felles infrastruktur og som påvirker en banks posisjon i Norges Banks Oppgjørssystem, NBO.

### 2.1 Konesjon, vedtekter og styringsstruktur

NICS er et interbanksystem slik dette er definert i lov om betalingssystemer mv. (bsl) § 1-1. NICS har betydning for finansiell stabilitet og er underlagt konesjon fra Norges Bank. Systemeier (konesjonshaver) er Bits AS.

Bits skal sørge for rasjonell, sikker og stabil drift av NICS, at NICS støtter opp om finansiell stabilitet og at NICS bidrar til å fremme en effektiv innenlands betalingsformidling. Bits er

ansvarlig for at NICS opereres i tråd med lov om betalingssystemer og krav fra Norges Bank som konsesjonsmyndighet.

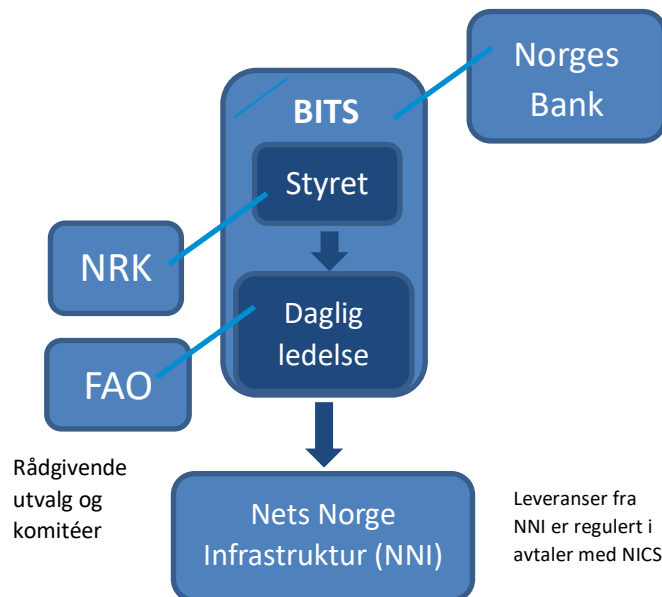
Gjennom 2018 har Bits arbeidet med justeringer og oppdateringer i rammeverket for Bits som operatør av NICS. Hensikten med justeringene har vært å tilpasse rammeverket til prinsippene fra CPMI-IOSCO, herunder også retningslinjene for cyber. Det samlede rammeverket for Bits som operatør av NICS består nå av følgende dokumenter og prosesser:

- Avtale- og regelverket som regulerer NICS-tjenestene, deltageres rettigheter og forpliktelser og organisering av driften
- «Prinsipper for Bits som operatør av Norwegian Interbank Clearing System (NICS)»
- «Roller og ansvar for Bits som operatør av Norwegian Interbank Clearing System (NICS)»
- Administrasjonens tilhørende prosedyrer

Dokumentet «Prinsipper for Bits som operatør av NICS» er overordnet for Bits' styringsstruktur og rammeverk for risikostyring. Dette dokumentet definerer også NICS Risikokomiteé (NRK). NRK rapporterer til styret.

Dokumentet «Roller og ansvar for Bits som operatør av NICS» regulerer forholdene mellom styret i Bits og daglig ledelse med vekt på ansvar og organisering. Dette dokumentet definerer i tillegg et fagråd (Fagråd for avregning og oppgjør – FAO). FAO er rådgivende for administrasjonen i faglige spørsmål innen avregning og oppgjør, med spesiell vekt på NICS.

**Figur 1:** Styringsstrukturen for NICS, inkludert tilsynsmyndighet og rådgivende utvalg.



**Styret i Bits**

Bestemmelser om styret følger av vedtekter for Bits. Styresammensetning per 31.12.2018 var:

<b>Styremedlem</b>	<b>Personlig vara</b>
<b>Leder</b> Benjamin Golding (DNB)	Peer Theien (DNB)
<b>Nestleder</b> Bent Eidem (Danske Bank)	Solveig Lie (Handelsbanken)
Magne Angelshaug (Sbanken)	Einar Storsul (Landkreditt Bank)
Tore Haarberg (SpareBank 1 Banksamarbeidet)	Geir Bruflot (SpareBank 1 Banksamarbeidet)
Mathias Martinsen (Nordea)	Marte Kopperstad (Nordea)
Gry Moen (Sparebanken Sør)	Kjell Engen (Sparebanken Øst)
Erlend Sundvor (Eika Gruppen)	Lorang Eriksen (Eika Gruppen)
Christine Korme (uavhengig)	I/A
Bente Landsnes (uavhengig)	I/A

**Daglig ledelse**

Den daglige virksomheten av Bits som operatør av NICS utføres av leder av avdeling Finansiell infrastruktur. P.t. er dette Tor Johan Bjerkedal.

**Drift**

For den tekniske drift og forvaltning av NICS har Bits inngått avtale med Nets Norge Infrastruktur AS (NNI). NNI er et heleid datterselskap av Nets A/S. Bits er systemeier og ansvarlig for systemet, også for de deler som er utkontraktert til NNI. Utkontraktering av driften er nærmere omtalt nedenfor.

## 2.2 Ressurser for operatørvirksomheten

I Bits har avdeling Finansiell infrastruktur ansvar for daglig drift av operatørvirksomheten. Avdelingen ble i 2018 styrket med en heltidsansatt slik at avdelingen nå utgjør 5 heltidsansatte. Foruten den mer forvaltningsmessige oppfølging av NICS er ansatte i avdelingen oppsatt i et eget vaktlag, med blant annet krav til responstid for bakvakt og krav til hvilke verktøy som skal være tilgjengelig (beredskapsmappe). En egen vakttelefon følger hovedvakten, og vaktene rulleres hver uke.

Avdeling Finansiell infrastruktur kan trekke på andre ressurser i Bits dersom dette er nødvendig for en forsvarlig ivaretagelse av konsesjonsansvaret.

## 2.3 NICS reglene og nivå 2 reglene

Behandling av transaksjoner i NICS reguleres av Regler for avregning og oppgjør av transaksjoner som inngår i Norwegian Interbank Clearing System (NICS-reglene). Formålet med reglene er å klargjøre deltakernes forpliktelser og rettigheter, og gi nærmere bestemmelser knyttet til avregning av transaksjoner som sendes til NICS, formidling av avregninger til NBO for oppgjør og formidling av konteringsdata til bankene etter at oppgjør i NBO har funnet sted. Regler for håndtering av avvikssituasjoner er også inntatt i regelverket. NICS-reglene inneholder blant annet detaljerte regler for behandling av en situasjon der en bank mangler dekning på sin konto i Norges Bank for sin posisjon i NICS Netto.

Følgende vedlegg inngår i NICS-reglene:

- Vedlegg 1: Driftsmønster for NICS - samordnet med relevante elementer i driftsmønsteret for NBO
- Vedlegg 2: Tidsfrister for avvikshåndtering ved manglende dekning
- Vedlegg 3: Kriterier og prosedyrer ved anmodning fra bank om utsettelse av innleveringsfrist til NICS Netto
- Vedlegg 4: Kriterier og prosedyrer ved anmodning fra bank om utsettelse av innleveringsfrist til NICS Brutto
- Vedlegg 5: Sanksjoner ved avvikssituasjoner
- Vedlegg 6: Tiltak ved omfattende avvik i betalingsinfrastrukturen (ny i 2018)

Et eget regelverk «Regler for forholdet mellom oppgjørsbanker for nivå 2 og NICS» regulerer forholdet mellom NICS og oppgjørsbanker for nivå 2. Reglene definerer også handlinger som følge av at en nivå 2-bank har en negativ posisjon i avregningen som går utover en grense satt av oppgjørsbanken, samt handlinger dersom oppgjørsbank ikke lenger vil påta seg oppgjørsforpliktelsene for en nivå 2-bank.

### ***Behandling av transaksjoner i NICS***

I NICS produseres det daglig fem multilaterale nettoavregninger, NICS Netto. I disse avregningene inngår såkalte massebetalinger. Dette er betalingstransaksjoner generert av kunder gjennom bruk av bankenes ordinære betalingstjenester og tilbud om overføringer. I tillegg inngår betalinger i SWIFT-format. Transaksjoner som inngår i NICS Netto har en beløpsgrense på 25 millioner kroner. Avregningene sendes til Norges Bank der de gjøres opp over bankenes oppgjørskonto i Norges Banks Oppgjørssystem (NBO) i henhold til NBO sitt driftsmønster.

Bankenes innsendingsfrist til NICS Netto er som følger:

- Morgenavregningen kl. 05.30
- Mellomavregning nr. 1 kl. 09.30
- Mellomavregning nr. 2 kl. 11.30
- Mellomavregning nr. 3 kl. 13.30
- Sluttavregningen kl. 15.30

Avregningene blir oversendt NBO for oppgjør få minutter etter innsendingsfristen.

Betalinger over 25 millioner kroner styres automatisk til et eget produksjonsløp, NICS Brutto. Transaksjoner som styres til NICS Brutto sendes umiddelbart enkeltvis til Norges Bank for oppgjør. Kun banker som deltar i NICS på nivå 1 kan delta i NICS Brutto. Transaksjoner som behandles Brutto kan sendes inn av bankene i formatene SWIFT eller NIBE. Banker på nivå 1 kan også styre SWIFT-transaksjoner under 25 millioner kroner til behandling i NICS Brutto ved å merke transaksjonen som REG eller HASTE. Alle SWIFT-transaksjoner som mottas i NICS etter kl. 11.30 behandles i NICS Brutto, uavhengig av beløp.

Behandling av transaksjoner i NICS har tre hovedtrinn:

1. Mottak og kontroll (validering) av transaksjoner innsendt fra bankene og deres medhjelpere (på vegne av banker). Transaksjoner mottas i SWIFT-format og de nasjonale formater BOLS (korttransaksjoner) og NIBE.
2. Danning og oversending av oppgjørsgrunnlag (avregning) for oppjøret mellom bankene i Norges Banks oppgjørssystem NBO.
3. Videreformidling av bokføringsgrunnlag (konteringsdata) til bankene etter at oppgjør er bekreftet oppgjort i Norges Bank.

## 2.4 Avregning og oppgjør på to nivåer

NICS foretar avregning på to nivåer:

- for Nivå 1-banker, dvs. banker som har sitt oppgjør i NBO
- for Nivå 2-banker, dvs. banker som har oppgjør gjennom en nivå 1-bank (privat oppgjørsbank)

Deltakere både på nivå 1 og 2 er direkte deltakere i NICS og selv ansvarlig for transaksjoner de sender til NICS. Deltakerne på nivå 2 kan dermed ikke beskrives som indirekte deltakere i NICS, selv om systemet med avregning på to nivåer innebærer likhetstrekk med det som internasjonalt ofte betegnes som "tiered participation".

Avregnings- og oppgjørsteknisk fungerer ordningen på følgende måte: NICS beregner hver deltakers nettoposisjon til hver avregning. Nettoposisjonene til nivå 2-bankene legges til nettoposisjonen til sine respektive oppgjørsbanker på nivå 1. Nettoposisjonen til den private oppgjørsbanken, inklusiv underliggende nivå 2-bankers nettoposisjoner, sendes til Norges Bank for oppgjør over nivå 1-bankens oppgjørskonto i Norges Bank. Etter at oppgjøret er gjennomført i Norges Bank vil den private oppgjørsbanken foreta oppgjør mot sine underliggende banker. Dette gjøres ved at underliggende nivå 2-bankers nettoposisjoner blir postert på nivå 2-bankens oppgjørskonto i den private oppgjørsbanken. Datagrunnlaget for disse posteringene inngår i de konteringsdata som NICS sender til bankene etter hvert oppgjør for NICS Netto. Oppgjørsbank og underliggende bank står fritt til å avtale betingelser seg imellom for gjennomføring av oppgjøret på nivå 2.

Oppgjørsbanken er forpliktet til å gi oppgjør til andre banker for alle transaksjoner i NICS til/fra egne underliggende nivå 2-banker. Oppgjørsbankens beløpsmessige forpliktelse for en underliggende bank er imidlertid begrenset til den CAP som oppgjørsbanken har registrert i NICS ved avregningsdagens begynnelse. CAP er en ramme fastsatt av oppgjørsbank for en underliggende banks akkumulerte netto debetposisjon i NICS Netto gjennom et avregningsdøgn.

Avregning på to nivåer vurderes som hensiktsmessig og som et risikoreducerende tiltak i seg selv. Ordningen med CAP reduserer risikoen for de private oppgjørsbanker. Alternativet, for å oppnå samme risikoreduksjon, ville vært at nivå 2 bankene ble reelle indirekte deltagere i NICS. Dette ville økt nivå 2-bankers operasjonelle avhengighet til privat oppgjørsbank og forringet dagens forutsetninger for likeverd mellom alle banker i betalingsformidlingen.

CAP-ordningen påfører ikke NICS finansiell risiko og bare begrenset operasjonell risiko i forbindelse med håndtering av situasjoner der CAP overskrides i Sluttavregningen.

## **2.5 Prinsippet om kreditering etter oppgjør**

NICS er et rent avregningssystem. NICS tilbyr ikke deltakerne noen former for kreditt, tar ingen motpartsrisiko og garanterer ikke oppgjør. Avregningssystemet NICS er dermed ikke eksponert for noen form for kreditt- eller likviditetsrisiko.

NICS er basert på prinsippet om "kreditering etter oppgjør". Dette vil si at en bank som skal motta penger ikke krediterer sin kunde før banken selv har mottatt pengene gjennom interbankoppgjøret. Av denne grunn oppstår det i NICS ikke gjeld eller fordringer (kreditteksponering) mellom deltakerne og deltakelse i NICS representerer ingen kreditrisiko for deltakerbankene.

Unntaket fra regelen om kreditering etter oppgjør er avregning og oppgjør av BankAxept-transaksjoner og Straksbetalinger. For disse betalingstjenestene forplikter betalingsmottakers bank seg til å gi oppgjør til betalingsmottaker (kreditere mottakers konto) før banken selv har mottatt oppgjør fra betalingsbank. Den samlede kreditrisikoen for slike transaksjoner er begrenset. Transaksjonsbeløpene (og nettoposisjonene mellom bankene) er relativt små og kreditrisikoen er dessuten redusert gjennom at avregning av disse transaksjonene er omfattet



av avregningsavtale som står seg selv om det innledes insolvensbehandling mot en deltaker i NICS, jf. lov om betalingssystemer kapittel 4. I avregningsavtalen inngår også fordeling av likviditetsmessig inndekning av en eventuell negativ posisjon for fallentbanken og en tapsfordeling dersom den negative posisjon ikke dekkes inn gjennom oppgjøret.

Det er en forventning til at bruken av Straksbetalinger vil øke og ta andeler fra den alminnelige betalingsformidling (krediteringer). Dette vil føre til at volumer som i dag utveksles, avregnes og gjøres opp uten kredittrisiko blir omfattet av slik risiko. I regi av Bits, og sammen med Norges Bank, har næringen etablert et prosjekt (Straks 2.0) som skal gi sikkerhet for oppgjør også for Straksbetalinger.

## **2.6 Informasjon til bankene gjennom NICS Online**

For å redusere risikoen for at en bank mangler dekning for sin nettoposisjon i Norges Bank har man i NICS utviklet en webfunksjonalitet (NICS Online) der bankene kontinuerlig kan følge med på sin nettoposisjon mot andre banker. NICS Online er et viktig verktøy i bankenes likviditetstilpasning. NICS Online benyttes også for å informere bankene ved avvik i NICS og i banker/datasentraler.

Bits utarbeider hvert år en "likviditetskalender" med viktige merkedager i norsk betalingsformidling. Kalenderen er et mye brukt hjelpemiddel for bankene i deres prognostisering av likviditetsbehov. Informasjonen/datoene gjenbrukes i daglige produksjonsrapporter som sendes ut på mail.

## **2.7 Endringer i faste data via NICS Online**

NICS Online er generelt et informasjonsgrensesnitt der bankene kan få informasjon om egne posisjoner og transaksjoner. Bare i én sammenheng benyttes NICS Online av banker til å melde inn data til NICS som har finansiell betydning. Dette unntaket er private oppgjørsbankers innmelding, og endring, av CAP for egne underliggende nivå 2-banker.

## **2.8 Selvsertifisering og egenmelding av deltakerne**

Fra Bits' side er det oppmerksomhet om tiltak i bankene som kan avdempe konsekvensene ved operasjonelle eller finansielle avvik/hendelser i bankene. Hensikten er å forhindre at et finansielt eller driftsmessig problem i en bank smitter over på andre banker gjennom interbanksystemet NICS. Bits gjennomfører hvert annet år en ordning med obligatorisk selvsertifisering av nivå 1-banker og egenmelding av nivå 2-banker (selvevaluering). I selvsertifiseringen og egenmeldingen vektlegger Bits betydningen av at bankene har gode rutiner for håndtering og varsling av driftsavvik som kan påvirke bankens innsending og mottak av transaksjoner til/fra NICS. Bits mener at ordningen med selvsertifisering og egenmelding er et viktig tiltak for å skape oppmerksomhet om NICS i bankenes ledelse. Selvsertifisering og egenmelding anses som et risikoreduserende tiltak.

Selvsertifisering og egenmelding gjennomføres hvert annet år. Det ble gjennomført i 2018. Vår evaluering av resultatene er kort gjengitt i punkt 7.6.

## **2.9 Utkontraktering av driften til Nets Norge Infrastruktur AS**

Bits har avtale med Nets Norge Infrastruktur AS (NNI) om den driftsmessige leveransen av NICS. NNI er et norskregistrert, heleid datterselskap av Nets A/S. Nets A/S er dansk selskap, regulert av dansk selskapslovgivning og underlagt tilsyn fra det danske Finanstilsynet som betalingsinstitutt i Danmark. Bits' avtale med NNI reguleres av norsk rett.

Innholdet i leveransen av NICS er regulert i Avtale mellom NNI og Bits om drift, forvaltning og videreutvikling av bankenes felles avregningssystem (NICS), Driftsavtalen. Driftsavtalen er sentral for Bits' styring og kontroll med NICS. Avtalen anses også som en viktig del av Bits' grunnlag for risikostyring. Driftsavtalen inneholder blant annet Bits' krav til driftsmål, avviksbehandling, IKT-revisjon, etterlevelse av materielle bestemmelser i Finanstilsynets IKT-forskrift, krav til katastrofeberedskap og testing av katastrofeløsninger. NNI mottar IT-leveranser fra Nets Branch Norway. Disse leveranser er regulert i en særskilt leveranseavtale mellom NNI og Nets Branch Norway.

Driftsavtalen for NICS er også et viktig verktøy for Bits' håndtering av leverandørrisiko for NICS. Avtalen regulerer nøye forhold som driftsstedets adgang til å utkontraktere driften, skifte av driftssted, overdragelse av rettigheter og plikter, eierskifte, financial recovery plan og tilgang til kildekode for NICS.

Avtale om deponering av kildekode er et ledd i å sikre kontinuitet i leveransen av NICS også i det tilfellet det er tvil om leverandørens økonomiske evne til å kunne sikre leveransen. Gjennom tilgang til kildekode og relevant dokumentasjon anser Bits at flytting av drift av NICS til annen leverandør vil kunne skje raskere. Tilgang til kildekode og relevant materiale utløses dersom kapitalkrav brytes. En særskilt deponeringsavtale er inngått for å sikre korrekt utløsning. Deponeringsavtalen regulerer nærmere vilkår for deponeringen, utløsende hendelser, Bits' bruksrett og inngår som vedlegg til driftsavtalen. Ihht. deponeringsavtalen leveres kildekoden til deponering ved store endringer i NICS og/eller hvert annet år.

Som et vilkår for overføring av konsesjonen fra NICS Operatørkontor til Bits pekte Norges Bank på at driftsavtalen med NNI skal sikre at Norges Bank gis tilgang til opplysninger fra og tilsyn hos NNI der sentralbanken finner dette nødvendig som et ledd i tilsynet med Bits' konsesjonsbelagte virksomhet.

En justert driftsavtale med NNI som sikrer Norges Bank slik tilsyns adgang ble inngått 06.06.2018. I den justerte avtalen er det også ryddet opp for Bits' overtagelse av konsesjonen.

## 3 Endringer i systemet

### 3.1 Etablering av nytt driftssted og nytt driftsoppsett for NICS

Etablering av nytt driftssted og nytt driftsoppsett for NICS er inndelt i tre faser.

- **Fase 1**  
Fase 1 i nytt driftsoppsett for NICS innebar å etablere et nytt, moderne driftsoppsett for NICS. Dette ble etablert både på et nytt driftssted som befinner seg i akseptabel avstand fra det andre driftsstedet og er klassifisert til Tier III-klassifisering fra Uptime Institute, og i et av de eksisterende driftssteder, som også ble oppgradert til Tier III-klassifisering. Denne fasen ble ferdigstilt og satt i produksjon fra og med avregningsdøgnet slutt 13.06.2018. Endringer påvirket ikke operasjonell stabilitet i NICS.
- **Fase 2**  
Fase 2 omfattet installasjon av SWIFT-applikasjonene i det nye driftsoppsettet. Dette ble satt i produksjon 18.11.2018. Denne tekniske endringen hadde heller ikke negative konsekvenser for operasjonell stabilitet.

Bankers tilgang til NICS Online har gått gjennom Nets Online, men tilgang til «området» NICS Online har vært begrenset til dedikerte brukere i bankene. Sammen med fase 2 ble det foretatt en separasjon mellom NICS Online og NETS Online. Det er således tilrettelagt for at bankenes tilgang til NICS Online skal skje helt uavhengig av bankers tilgang til Nets Online. For å implementere denne endringen i praksis må den enkelte bank tilpasse seg nye påloggingsadresser. Pilot og bankenes tilpasning vil skje gjennom 2019.

- **Fase 3**  
Fase 3 inneholder etablering av nytt nettverk mellom bankene og nytt driftssted for NICS. Frem til dette er tatt i bruk vil all kommunikasjon mellom bankene og NICS på nytt driftssted skje via det andre driftsstedet. Fase 3 planlegges ferdigstilt innen utgangen av 2019.

### 3.2 Justeringer i driftsmønsteret

Det ble 29.11.2018 foretatt justering i driftsmønster for NICS som innebærer at SWIFT-transaksjoner merket «Haste» eller med beløp over 25 millioner kroner blir sendt fortløpende til Norges Bank for oppgjør fra kl. 05.35. Før denne dato startet slik oversendelse til oppgjør kl. 06.15.

Bakgrunnen for justeringen er å tilpasse driftsmønsteret til å oppnå økt hurtighet i betalingsformidlingen.

### 3.3 Planlagt forbedring av sikkerhet i utvekslingen

Som operatør av NICS skal Bits etterleve anbefalingene relatert til «cyber resilience» fra CPMI-IOSCO.

Utvekslingen av transaksjoner og konteringsdata mellom bankene og NICS går over faste dedikerte linjer. Utveksling av SWIFT-transaksjoner er kryptert. Utvekslingen av transaksjoner og konteringsdata i BOLS- og NIBE-filer er beskyttet mot endring (forseglet), men ikke kryptert. Bits oppfatter at dette er en mangel målt opp mot anbefalingene fra CPMI-IOSCO.

Bits har igangsatt et arbeid som vil resultere i at utvekslingen av transaksjoner og konteringsdata mellom bankene og NICS i NIBE og Bols også blir kryptert. Etter planen skal dette være implementert innen utgangen av 2019.

### 3.4 Endringer i avtaleverk, nye kontrakter og avtaler med deltakere

Bits fastsatte i februar 2018 bestemmelser om tiltak ved omfattende avvik i betalingsinfrastrukturen. Bakgrunnen for disse tiltakene er en rapport utarbeidet av en arbeidsgruppe nedsatt av Norges Bank gjennom NBO Brukerforum. Denne rapporten dannet utgangspunkt for drøftelser mellom Norges Bank (Enhet for interbankoppgjør) og Bits (den gang NICS Operatørkontor).

De tiltak og prosedyrer Bits har fastsatt er nedfelt i nytt vedlegg 6 til NICS Reglene og omfatter følgende:

- Alternativ løsning for utveksling av transaksjoner og konteringsdata
- Deaktivering av bruttotransaksjoner i NICS
- Stopp i behandlingen av SWIFT-transaksjoner i NICS
- Stopp i all transaksjonsbehandling i NICS
- Full stopp av NICS

Som nevnt under punkt 2.9 ble det i 2018 inngått ny justert avtale med NNI om driften av NICS. I den nye avtalen er inntatt kravet om at Norges Bank skal kunne innhente opplysninger og foreta tilsyn direkte hos driftsstedet.

Den nye driftsavtalen med NNI er videre oppdatert i tråd med bestemmelser etter reglene i personopplysningsloven med forskrifter, herunder EUs generelle personvernforordning (2016/679 – GDPR) artikkel 28 (Databehandler).

I relasjon til NICS er Bits databehandler på vegne av de deltagende banker. I 2018 ble det inngått ny databehandleravtale mellom deltakerbanker (behandlingsansvarlig) og Bits (databehandler) tilpasset kravene i EU 2016/ 679 – GDPR.

### 3.5 Organisatoriske endringer

Gjennom 2018 har det ikke vært organisatoriske endringer i Bits.

### 3.6 Endringer i behandlingsrutiner

Endringer i driftsmønsteret er omtalt under punkt 3.1.

### 3.7 Deltakerendringer i 2018

#### *Fusjoner mellom deltagere*

Bud, Fræna og Hustad Sparebank og Nesset Sparebank fusjonerte i januar 2018. Navnet til den nye fusjonerte banken er Romsdal Sparebank.

Vang Sparebank og Vestre Slidre Sparebank fusjonerte juridisk i 2017, men fortsatte til ut i 2018 som to deltagere i NICS. Navnet til den fusjonerte banken er Valdres Sparebank.

#### *Ny deltager*

BRABank ble deltager i NICS fra og med 19. juni.

#### *Statusendringer*

yA Bank ASA ble i desember 2018 innfusjonert i eierbanken, Resurs Bank AB. Resurs Bank AB ble da deltager i NICS.

### 3.8 Endringer hos tjenesteleverandør

Det var i 2018 ingen organisatoriske endringer hos tjenesteleverandøren som var av betydning for NICS.

Vi kan opplyse at Evergood 5, som er et selskap kontrollert av fond som administreres og rådgis av amerikanske Hellman & Friedman, i februar 2018 overtok alle aksjene i Nets A/S.

## 4 Driftssituasjonen

### 4.1 Omsetningen i systemet og oversikt over de største deltakerne

#### *Deltagelse i NICS*

Deltagelse i NICS pr 31.12.2018 var:

Banker på nivå 1: 21, hvorav 15 deltar i utvekslingen av transaksjoner i SWIFT-format mellom banker (SWIFT-løpet)

Banker på nivå 2: 103. Ingen nivå 2 banker deltar i SWIFT-løpet i NICS.

**Tabell 1** Deltagere på nivå 1 som er oppgjørsbanker for andre deltagere

Oppgjørsbank	Antall underliggende banker
DNB	92
SpareBank 1 SMN	10
Danske Bank	1
<b>Sum</b>	<b>103</b>

Liste over deltagere i NICS per 31.12.2018 er gitt i vedlegg 1. Det var én deltager mindre enn ved årsskiftet 31.12.2017 – et resultat av to fusjoner og en ny deltager, jf. punkt 3.5.

**Tabell 2:** Antall transaksjoner avregnet gjennom NICS i 2018 og 2017

	2018	2017	Prosentvis økning
NICS Brutto	391 708	256 182	52,9 %
NICS Netto	2 634 725 519	2 486 541 621	6,0 %
NICS totalt	2 635 117 227	2 486 797 803	6,0 %

**Tabell 3:** Beløp avregnet gjennom NICS i 2018 og 2017. Verdi i milliarder kroner.

	2018	2017	Prosentvis økning
NICS Brutto	43 800	37 333	17,2 %
NICS Netto	35 030	37 225	-5,9 %
NICS totalt	78 830	74 558	5,7 %

Som for tidligere år har det også i 2018 vært en økning både i antall transaksjoner og avregnet beløp. Økningen fra foregående år var hhv. 6,0 % og 5,7 %. Økningen i antall transaksjoner og avregnet beløp for NICS Brutto skyldes fremskyndingen av bruttovinduet for SWIFT fra kl 13.30 til kl 11.30 som ble innført mot slutten av 2017. Denne endringen har fått effekt gjennom hele 2018. Endringen har også ført til at avregnet verdi gjennom NICS Netto i 2018 ble noe lavere enn foregående år.

#### **De største deltakerne i NICS**

I vedlegg 2 er det sammenstilt antall transaksjoner og beløp i NICS 2018 for de syv største deltakerne.

## 4.2 Bits' krav til driftsstabilitet og faktisk måloppnåelse.

### ***Bits' krav til driftsstabilitet***

Bits' krav til driftsstabilitet for NICS er formulert i vedlegg 3 til driftsavtale med NNI «Driftsmål og andre driftsmessige forhold». Som driftsmål er totalt antall avvik gjennom ett år satt til 13, mens driftsmål regnet etter såkalte feilpoeng er satt til 22. Til grunn for målingen av avvik og feilpoeng ligger en tabell/metodikk som benyttes til å vekte avvik etter alvorlighetsgrad og konsekvens (feilpoeng). Alle avvik i NICS er gradert etter denne tabellen, noe som gir et bedre sammenligningsgrunnlag over tid.

Driftsmålene for NICS angir at det ikke skal være flere enn 8 avvik per år (og ikke flere enn 12 feilpoeng) knyttet til mottak, avregning og oversendelse til Norges Bank. For videreformidling av konteringsdata til deltakerbankene er det nedfelt at det ikke skal være flere avvik/feilpoeng enn 5/10. Dette gir et mål på totalt 13 avvik og 22 feilpoeng per år for den totale produksjonen av NICS.

For NICS Online er det fastsatt et krav om 99,5 prosent oppetid.

### ***Faktisk måloppnåelse - driftssituasjonen i 2018***

I 2018 har det vært 2 avvik og 9 feilpoeng. Dette er samme antall avvik som i 2017, men 4 feilpoeng mer. Årsaken er at det ene avviket, 24.04.2018, ble klassifisert som kritisk og ga maksimal uttelling i antall feilpoeng. Dette avviket er omtalt nærmere nedenfor.

Oppetiden for NICS Online var 99,7 %.

Bits' vurdering er at driftsstabiliteten, til tross for avviket 24.04.2018, gjennomgående har vært god i 2018, i likhet med de foregående 5 årene. Det kan også være grunn til å peke på at det gjennom 2018 fant sted 2 større tekniske omlegginger som ble satt i produksjon uten negativ innvirkning på den operasjonelle stabiliteten.

Avviket i NICS 24.04.2018 var likevel alvorlig og håndteringen av dette avviket førte til at avregningene stanset opp i flere timer. Dette forsinket betalingsformidlingen gjennom den aktuelle dagen, men førte ikke til at oppgjør for betalinger ble utsatt til neste dag. Bits legger også vekt på at avviket ble håndtert godt, både i NNI og blant aktørene for øvrig. Kommunikasjonen mellom NNI, markedsaktørene og Norges Bank var god. Avviket er omtalt nærmere nedenfor.

Bits' vurdering er derfor at de avvik som oppstod i NICS gjennom 2018 ikke har representert en trussel mot den finansielle stabilitet.

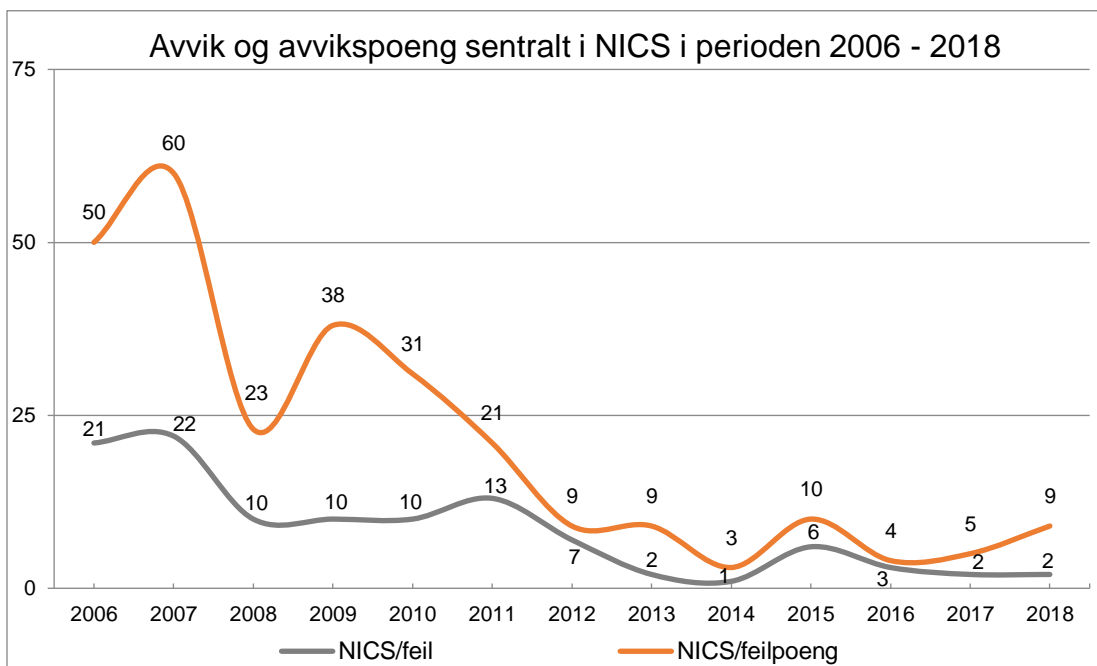
## 4.3 Avvik i NICS i 2018

De to avvikene som oppstod i driften av NICS i 2018 var:

- 06.02.2018 – Vel 15 000 Direkte Remitteringstransaksjoner som skulle ha vært avregnet i Morgenavregningen ble først avregnet 4 timer senere i Mellomavregning 2. Feilen utløste 1 feilpoeng.

- 24.04.2018 – NICS sendte Morgenavregningen to ganger til Norges Bank for oppgjør og Morgenavregningen ble postert 2 ganger i Norges Bank. NICS dannet et nytt avregningsresultat med posisjoner som reverserte den feilsendte avregningen. Det nye korrigerende avregningsresultatet ble postert i Norges Bank kl. 11.08. Konteringsdata fra Morgenavregningen ble sendt til bankene kl. 11.46, om lag 6 timer senere enn normalt. Håndteringen av avviket fikk konsekvenser også for Mellomavregning 1 og Mellomavregning 2 som ble postert i Norges Bank hhv. om lag 3 timer og 1 time senere enn normalt. Produksjonen i NICS Netto var a jour med ordinært driftsmønster til Mellomavregning 3 kl. 13.30.

Figur 2 viser utviklingen i avvik og feilpoeng siden 2006.



I november 2018 oppstod det tregheter i utsendelse av SWIFT-meldinger til bankene etter oppgjøret av Morgenavregningen. Dette selv om antall SWIFT-transaksjoner i Morgenavregningen ikke er større enn i Mellomavregning 2 og 3. Treghetene, som kan variere fra dag til dag, har vedvart inn i 2019. Det har vært gjennomført grundige analyser for å finne årsaken. Siden treghetene ligger i SWIFT-infrastrukturen i NICS og dermed *kan* involvere SWIFT sentralt, må den reelle årsak identifiseres med stor sikkerhet før tiltak settes inn.

#### **Avvist Nettoavregning pga. manglende dekning i Norges Bank**

I løpet av 2018 har det ikke vært tilfeller der Norges Bank har avvist en NICS Nettoavregning pga. at en bank har manglet dekning for sin posisjon.

#### **Overskridelse av CAP**

Det har vært til sammen 4 overskridelser av CAP i løpet av 2018, alle i Morgenavregningen. En nivå 2-bank overskred sin CAP to ganger.



Banker kan abonnere på varslingstjenester via SMS som gir melding dersom banken når nærmere bestemte grenseverdier i utnyttelse av CAP. Denne type tiltak, inkludert årvåkenhet fra NICS Drift<sup>1</sup>, bidrar til at overskridelser er få og at situasjonene blir løst relativt raskt, gjerne før neste NICS Netto.

Bank som overskrider CAP i Morgenavregningen får tilsendt brev fra Bits. Bits anbefaler i slike brev at banken gjennomgår sine rutiner for oppfølging av egen nettoposisjon i NICS og anmodning om økning av CAP fra deres oppgjørsbank. Dersom CAP overskrides i andre avregninger enn morgenavregningen vil nivå 2 bankens oppgjørsbank ilegges en økonomisk sanksjon.

#### ***Forsinkelser eller feil i NICS Online***

NICS Online er bankenes informasjonskanal for overvåking og oppfølging av egne posisjoner og transaksjonsflyten. I 2018 var det fem tilfeller der NICS Online ikke var tilgjengelig.

#### ***Samlet oppstilling av avvik***

I vedlegg 3 er det gjort nærmere rede for hvert avvik gjennom 2018, inklusive avvik i «NICS miljøet», dvs. deltakerne og deltakernes datasentraler utenfor selve NICS-systemet. Oppstillingen i vedlegget inneholder også tilfeller der deltagere i NICS fikk innvilget utsettelse av innleveringsfristen for sluttavregningen. Det var i 2018 12 slike utsettelse. I 2017 var antall utsettelse 6.

#### ***Nærmere om avviket 24.04.2018***

I vedlegg 4 er det redegjort for håndteringen av avviket 24.04.2018 og gjennomførte tiltak for å forhindre tilsvarende avvik fremover.

## **5 Tester av drifts- og kriseløsninger**

NICS Drift har også i 2018 gjennomført et betydelig antall tester. Testene har variert fra full katastrofetest av NICS til mindre kvalitetstester og test av sjelden brukt funksjonalitet.

Bits deltok i siste øvelse mot slutten av 2018, hvor øvelsesscenariet var overskridelse av CAP i Sluttavregningen.

I vedlegg 5 er det redegjort for tester og øvelser gjennomført i 2018.

Bits og NICS Drift har deltatt i øvelse i regi av NBO Kontinuitetsforum (NBOK).

Videre har daglig leder for operatørvirksomheten i 2018 deltatt i øvelse i regi av

---

<sup>1</sup> Dedikerte ressurser i NNI for leveranse av NICS, og ressurser i Nets A/S med spesielt ansvar for IT-drift av NICS

Beredskapsutvalget for finansiell infrastruktur. Denne øvelsen inneholdt momenter med relevans for NICS.

### ***Årlig test av katastrofeløsning***

Normalt kjøres produksjonen av NICS på to produksjonssteder.

Full katastrofetest av NICS ble gjennomført 01-02. november 2018. I testen ble full produksjon av NICS Netto, NICS Brutto og NICS Online kjørt på ett driftssted. Resultatet ble ansett som vellykket, og testen viser at NICS kan driftes ved bortfall av et av produksjonsstedene.

## **6 Risikoanalyse**

Gjennomført årlig risikoanalyse for 2018 følger som vedlegg 6.

En særlig risikovurdering ble gjennomført forut for produksjonssetting av fase 2 for nytt driftsoppsett for NICS, jf. vår endringsmelding av 11.09.2018 og tilhørende risikovurdering oversendt Norges Bank 16.10.2018.

Som nevnt ovenfor under punkt 2.1 har Bits gjennom 2018 arbeidet med rammeverket for risikostyring for NICS, i hovedsak for å justere dette til CPMI-IOSCO (2016), men også for å oppdatere rammeverket etter overtagelse av konsesjonen fra tidligere NICS Operatørkontor. Norges Bank ble orientert om dette arbeidet i februar 2019.

## **7 Systemets kapasitet og effektivitet**

### **7.1 Systemets kapasitet og effektivitet**

En vurdering av kapasitet og effektiviteten i NICS kan gjøres ved å se på kostnader og ressursmedgang for driften, priser for deltakelse i systemet, systemets hurtighet, driftsstabilitet, og hvorvidt systemet oppfyller nedfelte mål.

Bits' hovedmål er at NICS støtter opp om finansiell stabilitet. Rasjonell, sikker og stabil drift av NICS er da avgjørende. Ut fra NICS sin sentrale plassering i banknæringens infrastruktur for betalingsformidling er det også nødvendig at funksjonaliteten i NICS bidrar til å fremme en effektiv betalingsformidling for transaksjoner i norske kroner. Det er Bits' vurdering at NICS oppfyller disse kriterier.

### **7.2 Kostnader og ressursmedgang**

Prognosen for kostnader for drift av NICS i 2018 er på rundt 60,8 millioner kroner, i tråd med budsjettet for 2018. Driftsrelaterte priser i 2018 var de samme som i 2017. Basispris for en transaksjon i NICS Netto var på 2,5 øre. Til fratrekk kommer volumrabatter etter en skala fastsatt av Bits. I 2018 var prisen for en transaksjon som skal behandles i NICS Brutto 2,34

kroner, som tidligere. En vesentlig del av prisen for en transaksjon i NICS Brutto er betaling for eksterne priser til SWIFT. Det gis ikke volumrabatter på transaksjonspriser for NICS Brutto.

Etablering av drift på nytt driftssted og nytt driftsoppsett for NICS representerer en betydelig kostnad. Bits har valgt å dekke inn denne kostnaden som en utviklingskostnad, dvs. over 4 år. Nedbetaling ble påbegynt i 2018. Nedbetalingen dekkes inn delvis gjennom et påslag i transaksjonsprisen for NICS netto på 0,05 øre og delvis gjennom en fastpris som er gradert avhengig av den enkelte banks transaksjonsvolum. Fase 2 i nytt driftsoppsett (nytt oppsett for SWIFT-applikasjonen) ble implementert høsten 2018. Dette vil i 2019 gi seg utslag i økt fastpris for utvikling i SWIFT-løpet for de banker som benytter dette.

I NNI er det avsatt seks årsverk til drift av NICS (NICS Drift). I det tekniske driftsmiljøet i Nets er tre årsverk dedikert til NICS.

Bits har fått utført en «bench mark» av prisnivået i NICS med andre clearingsentraler i Europa. NICS kommer godt ut i denne prissammenligningen.

I Bits er det avdeling Finansiell infrastruktur som står for daglig drift av Bits' konsesjonsbelagte virksomhet. Avdelingen har fem ansatte, og kan ved behov trekke på øvrige ressurser i Bits. Ressursene i avdeling Finansiell infrastruktur bidrar også i oppgaver knyttet til andre sentrale infrastrukturkomponenter i bankenes transaksjons- og meldingsutveksling, men alle ansatte i avdelingen skal delta i arbeidet med operatørvirksomheten, ha god kjennskap til NICS og utføre vaktjenester for håndtering av avvikssituasjoner.

### 7.3 Systemets hurtighet

NICS-systemets hurtighet kan vurderes ut ifra to kriterier:

- i) Hvor raskt systemet behandler innsendte transaksjoner (kapasitet og teknisk tilrettelegging) og
- ii) i hvilken grad er driftsmønsteret for NICS innrettet slik at det legger til rette for hurtighet i betalingsformidlingen generelt.

Det er Bits' vurdering at systemet har kapasitet til å sørge for svært rask behandling av innsendte transaksjoner. Driftsmønsteret for NICS legger til rette for hurtighet i betalingsformidlingen, samtidig som driftsmønsteret ikke legger uforsvarlig tidsmessig press for oppfølging av avvik av finansiell karakter eller «normale» avvik av operasjonell karakter.

Vi har i punkt 3.3 nevnt arbeidet med etablering av ny løsning for å sikre oppgjøret for Straksbetalinger. I punkt 8 nedenfor informeres også om dette arbeidet og relasjonen til NICS.

#### ***Om systemets kapasitet***

Bankene sender inn filer til NICS helt frem til de aktuelle innsendingsfristene for NICS Netto. Avregningsresultatet er ferdig beregnet, oversendt Norges Bank og gjort opp i NBO normalt bare 2 til 3 minutter etter innsendingsfristen til NICS. Bits vurderer dette som raskt. Det er godt

innenfor nedfelte krav til behandlingsfrister (15 minutter). Selv på dager med store transaksjonsmengder gjennomføres beregning av avregningsresultatet for NICS Netto raskt. Torsdag 27.12.2018 ble det oppnådd hittil største transaksjonsvolum i Morgenavregningen. Det ble da avregnet vel 28,3 millioner transaksjoner. Transaksjonene var avregnet 1 minutt etter innleveringsfristen (kl. 05.30) og kvittering for oppgjør i Norges Bank ble gitt 3 minutter etter dette. Det store transaksjonsvolumet i Morgenavregningen denne dagen har sammenheng med julehandelen i perioden fra ettermiddagen 21. desember, gjennom helgen og frem til ettermiddagen 24. desember.

NICS sender ut konteringsdata for NICS Netto og SWIFT Brutto umiddelbart etter oppgjør. Konteringsdata for NIBE Brutto sendes ut sammen med konteringsdata for påfølgende NICS Netto.

Tidsmedgangen fra Norges Bank har kvittert for gjennomført oppgjør til konteringsdata er formidlet til bankene er normalt 6 minutter.

Som påpekt i punkt 4.3 oppstod det mot slutten av 2018 tregheter i utsendelse av meldinger til bankene for oppgjorte SWIFT-transaksjoner. Slike tregheter oppstår etter gjennomført oppgjør av Morgenavregningen. Dette selv om antall SWIFT-transaksjoner i Morgenavregningen ikke er større enn i Mellomavregning 2 og 3. Det pågår analyse av mulige årsaker til treghetene.

#### ***Driftsmønsteret***

NICS har i dag fem daglige nettoavregninger og mulighet for realtidsoppgjør gjennom dagen, både for SWIFT-transaksjoner og for NIBE-transaksjoner over 25 millioner. Det er vår vurdering at dette driftsmønsteret gir en tilfredsstillende hurtighet i betalingsformidlingen, tilpasset driftsmønsteret for NBO i Norges Bank.

I 2018 ble det vurdert å forskyve fristene for innsending til Sluttavregningen til et tidspunkt 15-30 minutter senere enn i dag, med virkning i løpet av 2019. Bakgrunnen for vurderingen var innføring av et tredje daglig verdipapiroppgjør (VPO) og et ønske om å gjennomføre dette relativt sent på dagen for å få med flest mulig verdipapirhandler og formidling av tilhørende investorbetalinger gjennom NICS innenfor samme oppgjørsgdag. Etter konsultasjon mellom VPS, Bits og Norges Bank ble det imidlertid konkludert å beholde dagens innleveringsfrist til NICS kl. 15.30 og å gjennomføre VPO til et tidspunkt på ettermiddagen tilpasset dette. Bits vil vurdere om driftsproblemer som medfører forsinkelser i gjennomføringen av oppgjøret VPO 3 skal kunne gi grunnlag for eventuelt å utsette fristen for innsending av transaksjoner til Sluttavregningen.

## **7.4 Kompetanse og ressurser i Bits for ivaretagelse av operatørrollen**

Ressurstilgangen for operatørrollen for NICS har økt som følge av etableringen av Bits AS og at Bits AS nå ivaretar operatøransvaret. Se også punkt 7.2 som omtaler årsverk.

## 7.5 Opplæringstiltak rettet mot systemets deltagere og operatører

NICS-skolen er et tilbud til banker som deltar i NICS. Formålet med NICS-skolen er kompetansebygging om NICS generelt, primært for medarbeidere i bank som jobber med interbankoppgjør og betalingsformidling. Også medarbeidere fra bankdatasentraler kan delta på NICS-skolen. Tilbudet ble etablert i 2012.

I 2018 ble det avholdt to NICS-skoler «spesial». Dette innebærer at NICS-skolen avholdes ute hos deltagerbanker enkeltvis med medarbeidere i respektive banker. Totalt deltok 22 «elever». Erfaringen er at opplæringseffekten for den enkelte «elev» i slike «spesialskoler» er bedre enn NICS-skolene åpent for generell deltagelse.

NICS Brukerforum er en møteplass for gjensidig utveksling av erfaringer og informasjon innenfor NICS området. Det gjennomføres to møter i året i NICS Brukerforum.

Hvert år arrangeres også NICS Brukermøte. Dette er et større arrangement som mer har karakter av en konferanse. På denne konferansen gis det presentasjoner med fotfeste i NICS, både fra NNIs side og fra Bits. Også andre temaer med noe større distanse til operasjonen av NICS presenteres på denne konferansen.

Som nevnt ovenfor under punkt 2.8, skal deltagere i NICS hvert annet år gjennomføre en selvsertifisering (nivå 1 banker) og egevaluering (nivå 2). Bits mener at dette tiltaket ikke bare har en «kontrollerende» virkning, men også en opplæringseffekt hos deltagerne. Selvsertifisering og egenmelding ble gjennomført i 2018. Skjemaene til bruk for selvsertifisering og egenmelding er tilgjengelig på Bits' hjemmesider.

Nye deltagere i NICS skal gjennomgå selvsertifisering/egenmelding før det åpnes for reell deltagelse.

Det er vår erfaring at bankene tar sertifisering og egenmelding seriøst. Vi ser en positiv utvikling når det gjelder bankenes egevaluering. Vi oppfatter at prosessen med egenmeldinger gir insentiver for gjennomgang av regelverk og egne rutiner og bidrar til opplæring og bevissthet hos bankene.

Alle 21 banker på nivå 1 innleverte skjema for selvsertifisering innen fristen. Nivå 1-bankene har, i sin egenvurdering av 10 punkter om beredskap relatert til systemer og rutiner for transaksjonsutveksling mot NICS, gitt seg selv karakterer som i snitt pr bank varierer mellom 3,8 og 5 (hvor 5 er høyest). Lavest karakter får «Bankens rutiner for kontroll og testing av egne og medhjelperes reserveløsninger». Høyest karakter får «Bankens rutiner for intern varsling og informasjon om driftsavbrudd», «Bankens rutiner for eskalering ved alvorligere driftsavbrudd» og «Bankens og medhjelperes sikring mot brann og brudd i tele- og strømforsyning».

Av Nivå 2-banker innleverte 13 for sent, hvorav tre banker hadde betydelig overskridelse av fristen for innlevering. Over halvparten av Nivå 2-bankene (59%) har gitt seg selv karakter 4 (hvor 4 er høyest), mens de resterende har vurdert seg til karakteren 3. Dette er en stor

forbedring sammenlignet med tidligere år. Tilbake i 2012 og 2016 var det henholdsvis 25 og 11 Nivå 2-banker som ga seg selv karakter 2.

## 8 Andre forhold

### **P27**

I årsrapporten for 2017 ga Bits en kort orientering om arbeidet med «Betaling med raskere oppgjør» (BRO). Målsettingen med arbeidet var å legge til rette for at bankene kan tilby realtidsbetalinger som er tilgjengelige 24/7 gjennom en felles underliggende infrastruktur. Betalinger mellom kunder skulle kunne gjennomføres, tilnærmet umiddelbart, med kontrollert oppgjørsrisiko mellom banker.

I begynnelsen av februar offentliggjorde syv større banker i Norden sitt prosjekt om en ny felles nordisk infrastruktur for transaksjonsutveksling og avregning av transaksjoner i Norden, både i NOK, SEK, DKK og Euro. Infrastrukturen skulle kunne håndtere både transaksjoner i batch og realtidstransaksjoner.

På denne bakgrunn ble det besluttet å stille arbeidet med BRO i bero. Ressurser i Bits og ressurser i norske banker utenom P27 bankene gikk på vegne av næringen aktivt inn med bidrag i P27-prosjektet.

Ved årsskiftet 2018/19 var det særlig oppmerksomhet om business case for banknæringen i Norge ved eventuelt å gå inn for å realisere P27.

Dersom P27 realiseres med deltagelse også fra banknæringen i Norge vil det bety startskuddet for en gradvis nedleggelse av NICS i takt med at volumer migreres over til ny infrastruktur i regi av P27.

### **Straks 2.0 og NICS Real**

Arbeidet med BRO var et felles prosjekt mellom næringen og Norges Bank som hadde som siktemål å få etablert og tatt i bruk ny plattform for realtidsbetalinger rundt årsskiftet 2019/20. Etter hvert ble det erfart at en tilsvarende løsning i regi av P27 neppe kunne la seg realisere innen de tidsfrister som var ønskelig for å ha ferdigstilt en god realtidsløsning i NOK for tilbud i det norske markedet.

På denne bakgrunn oppfordret Norges Bank både næringen og bankene i P27 (med tilstedeværelse i det norske markedet) om å realisere ny plattform for realtidsbetalinger i NOK uavhengig av fremdriften i P27. Et prosjekt for å realisere dette er igangsatt med deltagelse fra næringen og Norges Bank. Grunnlaget for å kunne realisere en slik løsning hurtig ligger i å bygge på meldingsutvekslingen gjennom eksisterende Straks FOI og bygge ut denne til Straks 2.0 som kan kommunisere med en ny likviditetsmodul, NICS Real, som sørger for at en bank bare får gjennomført realtidstransaksjoner såfremt banken har avsatt tilstrekkelig sikker likviditet for oppgjøret av transaksjonen.

Det er lagt opp til at NICS Real vil inngå som en utvidet funksjonalitet i NICS og således kunne inngå som en utvidelse av konsesjonsbelagt virksomhet i NICS med Bits som operatør.

## 9 Vedlegg

- Vedlegg 1: Deltakerliste med oversikt over hvilken bankdatasentral hver deltaker benytter
- Vedlegg 2: Transaksjonsvolumer og omsetning for de syv største bankene i NICS
- Vedlegg 3: Detaljert beskrivelse av avvik i NICS i 2018
- Vedlegg 4: Hendelsen 24.04.2018
- Vedlegg 5: Oversikt over gjennomførte tester og øvelser
- Vedlegg 6: Risikoreport 2018, med vedlegg
- Vedlegg 7: Liste over underleverandører